

Założenia prac nad poszczególnymi elementami Planu ochrony,
stan rozpoznania, wstępne wnioski

SIEDLISKA PRZYRODNICZE, SZATA ROŚLINNA, GRZYBY

- Zespół autorski Operatu:
- dr hab. Marek Kucharczyk
- dr Robert Zubel
- mgr Adam Rapa
- dr Hanna Wójciak

- mgr Paweł Białak-Biłoński

Dotychczasowy stan rozpoznania

Stan rozpoznania poszczególnych komponentów:

- Fitocenozy 123 zespoły i zbiorowiska roślinne z 20 klas
- Flora naczyniowa: 935 gatunków roślin naczyniowych (21 gatunków zanikło lub prawdopodobnie zanikło)
- Mszaki - 143 gatunki
- Grzyby makroskopowe - 188 gatunków
- Porosty - 146 gatunków

Zidentyfikowane źródła danych:

- Bank Danych o Lasach (BDL) - typy siedliskowe lasów, drzewostany, siedliska przyrodnicze
- dane RDOŚ (plany zadań ochronnych obszaru Natura 2000 i inwentaryzacje wykonane dla potrzeb PZO i planów ochrony rezerwatów)
- dane GIOŚ (wyniki monitoringu siedlisk i gatunków Natura 2000)
- Publikacje naukowe - liczne (nieaktualne)

Dotychczasowy stan rozpoznania

- Fitocenozy 123 zespoły i zbiorowiska roślinne z 20 klas
- 16 typów siedlisk przyrodniczych:
  - 2330 – wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus, Agrostis*)
  - 3130 – brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea, Isoëto-Nanojuncetea*
  - 4030 – suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion*)
  - 6120 – ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*)*
  - 6230 – górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie)*
  - 6410 – zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)
  - 6430 – ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)
  - 6510 – niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

Dotychczasowy stan rozpoznania

- Fitocenozy 112 zespołów i zbiorowisk roślinnych z 14 klas (także podawane wcześniej)
- Siedliska przyrodnicze:
  - 7110 – torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)*
  - 7150 – obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*
  - 7140 – torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*)
  - 91D0 – bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne*

Dotychczasowy stan rozpoznania

- Fitocenozy 112 zespołów i zbiorowisk roślinnych z 14 klas (także podawane wcześniej)
- Siedliska przyrodnicze:
  - 9170 – grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)
  - 91E0 – łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe*
  - 91P0 – wyżynny jodłowy bór mieszany (*Abietetum polonicum*)
  - 91T0 – sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*)

Dotychczasowy stan rozpoznania

- Flora naczyniowa: zidentyfikowano 935 gat. (21 gat. zanikło lub prawdopodobnie zanikło)

Rosiczka pośrednia

Fiołek bagienny

Goryczka wąskolistna

Dotychczasowy stan rozpoznania

- Flora naczyniowa: zidentyfikowano 935 gat. (33 gatunki inwazyjne, w tym 10 tzw. transformujące)

Erechtites jastrzębcowaty

Kolczurka klapowana i rudbekia naga

Dąb czerwony

Dotychczasowy stan rozpoznania

- Mszaki: zidentyfikowano 143 gat. (wątrobowce 28 gat., mchy 115 gat.)
- relikty lasów pierwotnych: 2 wątrobowce (*Bazzania trilobata*, *Plagiochila asplenioides*) i 4 mchy (*Dicranodontium denudatum*, *Homalia trichomanoides*, *Hypnum cupressiforme* var. *filiforme*, *Pseudobryum cinclidioides*)

Biczyca trójwębna

Natorfek nagi

Sphagnum divinum

Dotychczasowy stan rozpoznania

- Grzyby wielkoowocnikowe: w 2025 r. zidentyfikowano 188 gat. (14 gatunków workowców, 174 podstawczaków)

Piestrzyca kędzierzawa

Błyskoporek
podkorowy
(czaga)

Uchówka
ośla

Borowik sosnowy

Dotychczasowy stan rozpoznania

- Porosty: w 2025 r. zidentyfikowano 146 gatunków

Chrobotek zgrubiały

Odnożyca mączysta i brodaczka zwyczajna

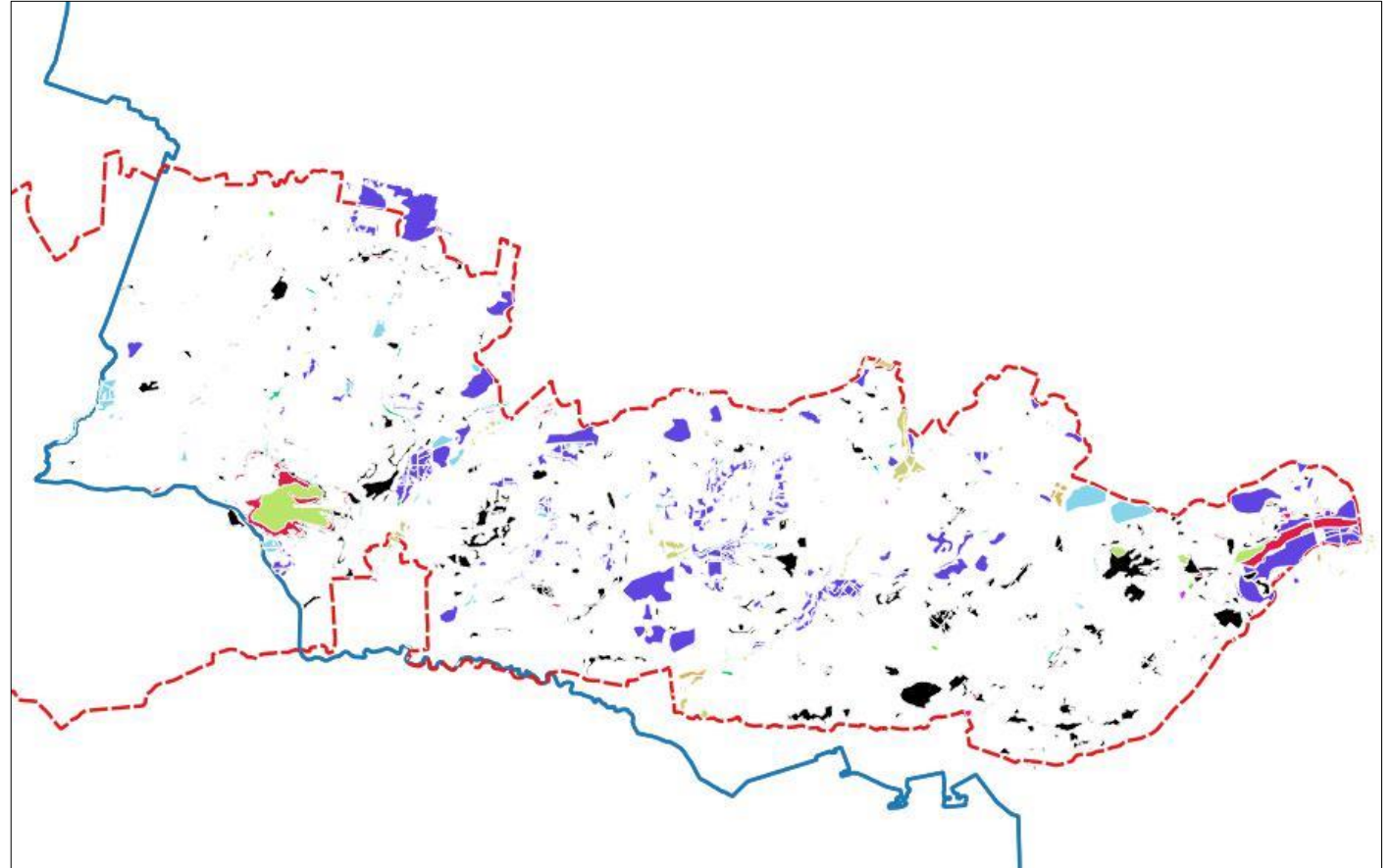

Płucnica islandzka i chrobotek leśny

Prace diagnostyczne realizowane na potrzeby Planu ochrony

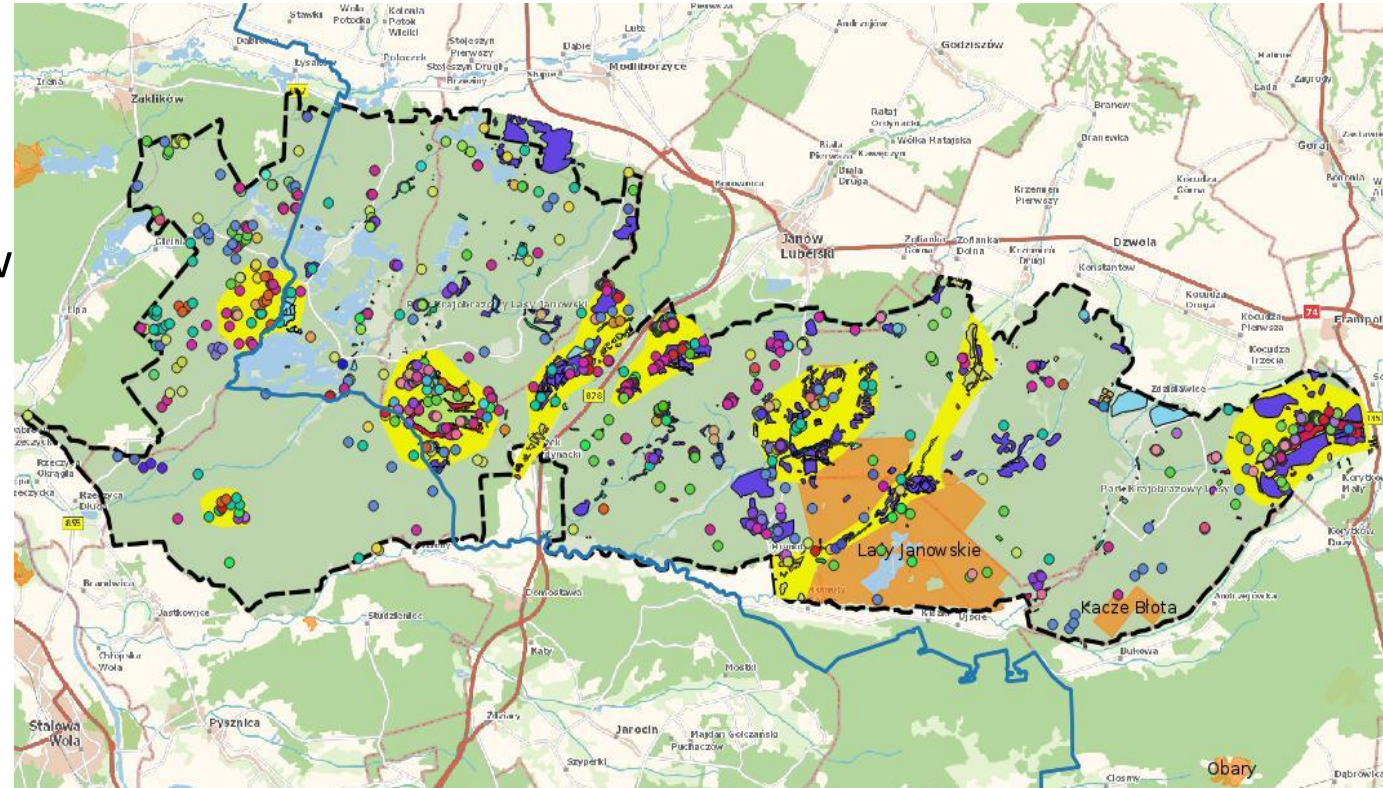
- weryfikacja siedlisk przyrodniczych poza zidentyfikowanymi w ramach planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000 i poza rezerwatami przyrody

Prace diagnostyczne realizowane na potrzeby Planu ochrony

- aktualizacja danych dotyczących występowania gatunków specjalnej troski flory naczyniowej i grzybów makroskopowych na podstawie metody marszrutowej
- identyfikacja występowania porostów i mszaków na podstawie metody marszrutowej
- identyfikacja zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych dla siedlisk przyrodniczych, szaty roślinnej i grzybów

Zidentyfikowane problemy i zagrożenia dla siedlisk przyrodniczych, szaty roślinnej i grzybów

- Zmiana sposobu użytkowania łąk i muraw
  - zaniechanie użytkowania
  - intensyfikacja
- Zaniechanie wypasu
- Zalesianie terenów otwartych
- Zaśmiecanie
- Użytkowanie dróg leśnych przez samochody terenowe, quady i motocykle (rajdy)
- Rozprzestrzenianie się gatunków inwazyjnych (czeremcha amerykańska, rudbekia naga, nawłocie, rdestowiec ostrokończysty, winobluszcz zaroślowy, dąb czerwony i in.)

Cele do osiągnięcia w wyniku realizacji Planu ochrony

- Powstrzymanie sukcesji na łąkach - ekstensywne użytkowanie łąk świeżych i zmienno-wilgotnych
- Wyłączenie z gospodarki leśnej najcenniejszych fragmentów Parku (ustanowienie rezerwatu Bagno Rakowskie wraz z otaczającymi lasami i torfowiskami)
- Powstrzymanie rozprzestrzeniania się obcych gatunków inwazyjnych (rudbekia naga, nawłocie, rdestowiec ostrokończysty, winobluszcz zaroślowy, dąb czerwony i in.) poprzez zabiegi aktywnej ochrony
- Utrzymanie zasobów wodnych

Zagadnienia do dyskusji w kolejnych etapach prac nad Planem ochrony

- Zmiana granic obszaru Natura 2000
- Granice obszarów wyłączonych z gospodarki leśnej – rezerwat Bagno Rakowskie
- Rozwój małej retencji

